

Willemien Veldman-
Marsman

Coöperatief bankieren: utopie of realiteit?

Relationship with the bank: employee

Een brief aan de toekomst. Woorden van hoop,
verlangen én teleurstelling.

Coöperatief bankieren: utopie of realiteit?

Vandaag heb ik een brief geschreven aan de toekomst. Woorden van hoop, verlangen én teleurstelling. Ik leef, net als u, in het perpetuum mobile van een eindeloos nu. ‘Zodra ik het woord toekomst, uitspreek, vertrekt de eerste lettergreep al naar het verleden’, schreef de Poolse dichteres Wislawa Szymborska. Ons hier en nu is een optelsom van eerdere keuzes en besluiten van onszelf en anderen, soms van ver voor onze tijd.

Anno 2012 is bankieren een rationeel-economisch vak, losgezongen van de levenssfeer van mensen. Zelfs Rabobank legt in dit tijdperk van onbehagen alleen verantwoording af in getallen, zonder deze te verbinden aan de grondbeginselen die aan de bancaire resultaten ten grondslag zouden moeten liggen en die glashelder zijn beschreven in de missie, het ambitiestatement en de kernwaarden. Hoe de bancaire resultaten zijn behaald en wat daarvan de effecten op lange termijn zijn is geen onderwerp van gesprek. Althans nog niet.

Coöperatief bankieren is een ander keuzemodel dan het rationeel-economische dat de Rabobank nu nog hanteert. Gefundeerd op een ander denken. Tijdloos en universeel omdat deze vorm van bankieren de objectieve, rationele zichtbare wereld van de financiële dienstverlening en de subjectieve, onzichtbare wereld van het gedachtegoed en het gevoelsleven van mensen met elkaar verbindt. Daar is moed voor nodig, nieuw gedachtegoed, het stellen van langzame, soms schurende vragen en introspectie. Anno 2012 is dit voor veel leidinggevendenden en medewerkers nog een onbekend terrein.

We schrijven 2022. Europese Universiteiten hebben sinds kort een leerstoel coöperatief bankieren. Broedplaatsen van intellect en creativiteit, waar wetenschappers en studenten uit de gehele wereld samen met beeldend kunstenaars, architecten, schrijvers en ondernemers uit diverse sectoren en disciplines onderzoeken hoe de mensheid op een waardige manier kan samenleven. Bankieren á la Rabobank is geëvolueerd van een rationeel-economisch naar een ruraal, sociologisch, filosofisch en moreel-ethisch vak. Sinds 2012 is aan de financiële diensten van de Rabobank een breed spectrum

van niet-bancaire activiteiten toegevoegd. Alles gericht op gelijkwaardigheid, levenskrachtige en duurzame sociale verbanden.

Mijn brief gaat ook over *la condition humaine*: het menselijk onvermogen om buiten zichzelf en de eigen context te treden. Toch ben ik van mening dat coöperatief bankieren geen utopie hoeft te zijn. Het enige dat dit van ieder van ons vraagt is moed. De moed om onze denkkraft in te zetten, onszelf kritische vragen te stellen, het experiment aan te gaan.

Deze brief is geschreven ter gelegenheid van het Jaar van de Coöperatie (2012) en gepubliceerd op de site van Rabobank Nederland